# ROZHODNUTIE KOMISIE

## z 20. októbra 2004

## o režime pomoci, ktorú uplatňovala Talianska republika v prospech podnikov, ktoré realizovali investície v obciach postihnutých prírodnými katastrofami v roku 2002

*[oznámené pod číslom K(2004) 3893]*

**(Iba taliansky text je autentický)**

**(Text s významom pre EHP)**

(2005/315/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zúčastnených strán, aby vyjadrili svoje pripomienky v súlade s uvedenými článkami [1], a so zreteľom na predložené pripomienky,

keďže:

### I. KONANIE

(1) Dňa 6. a 29. marca 2003 Komisia prijala dve sťažnosti týkajúce sa predĺženia platnosti zákona č. 383 z 18. októbra 2001 v niektorých talianskych obciach postihnutých prírodnými katastrofami v roku 2002.

(2) Dňa 20. marca 2003 požiadala Komisia talianske orgány o podrobnejšie informácie v súvislosti s týmto predĺžením. Po tom, ako talianske orgány požiadali 2. a 21. mája 2003 o dve predĺženia lehôt stanovených pre odpoveď, odoslali oznámenie Komisii 10. júna 2003. Komisia prijala druhé oznámenie talianskych orgánov 4. júla 2003.

(3) Keďže nadobudnutie platnosti režimu pomoci nebolo podrobené predbežnému schváleniu Komisiou v zmysle článku 87 a nasledujúcich zmluvy, bol tento režim zaznamenaný do registra neoznámených pomocí pod číslom NN 58/03.

(4) V liste zo 17. septembra 2003 informovala Komisia Taliansku republiku o svojom rozhodnutí začať konanie podľa článku 88 ods. 2 zmluvy v súvislosti s uvedeným opatrením. Prípad bol zaregistrovaný pod číslom N 57/2003. Rozhodnutie Komisie o začatí konania bolo zverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* [2] a zúčastnené strany boli vyzvané predložiť svoje pripomienky.

(5) V liste z 23. októbra 2003 požiadali talianske orgány o predĺženie lehoty na poskytnutie svojich pripomienok. V listoch z 5. novembra 2003 a 16. decembra 2003 Komisia prijala uvedené žiadosti a odoslala upomienku.

(6) Talianska republika predložila svoje pripomienky v liste z 18. februára 2004, ktorý bol prijatý 23. februára, a v liste z 10. septembra 2004, ktorý bol prijatý 15. septembra. Žiadna tretia zúčastnená strana nepredložila svoje pripomienky.

### II. PODROBNÝ OPIS REŽIMU POMOCI

#### Právny základ

(7) Článok 5e zákonného nariadenia č. 282 z 24. decembra 2002, uzákoneného zákonom č. 27 z 21. februára 2003, predĺžil výhody stanovené v článku 4 ods. 1 zákona č. 383 z 18. októbra 2001 výhradne v prospech podnikov, ktoré realizovali investície v obciach postihnutých prírodnými katastrofami v roku 2002. Bol predmetom vysvetlení zo strany talianskeho Ministerstva hospodárstva a financií prostredníctvom obežníka daňového riaditeľstva (Agenzia delle Entrate) č. 43/E z 31. júla 2003. Príslušné obce sa nachádzajú v oblastiach určených prostredníctvom:

— výnosu predsedu Rady ministrov z 29. októbra 2002, ktorý obsahuje ustanovenia týkajúce sa vyhlásenia výnimočného stavu v dôsledku vážnych erupcií spojených s vulkanickou činnosťou sopky Etna a zemetrasenia v oblasti provincie Katánia,

— výnosu predsedu Rady ministrov z 31. októbra 2002, ktorý obsahuje ustanovenia týkajúce sa vyhlásenia výnimočného stavu v dôsledku vážneho zemetrasenia, ktoré sa vyskytlo 31. októbra 2002 v oblasti provincie Campobasso,

[1] Ú. v. EÚ C 42, 18.2.2004, s. 5.

[2] Pozri poznámku pod čiarou 1.

— výnosu predsedu Rady ministrov z 8. novembra 2002, ktorý obsahuje ustanovenia týkajúce sa vyhlásenia výnimočného stavu v dôsledku vážneho zemetrasenia, ktoré sa vyskytlo 31. októbra 2002 v oblasti provincie Foggia,

— výnosu predsedu Rady ministrov z 29. novembra 2002, ktorý obsahuje ustanovenia týkajúce sa vyhlásenia výnimočného stavu v dôsledku výnimočných meteorologických udalostí (povodne a zosuvy pôdy), ktoré sa vyskytli v regiónoch Ligúria, Lombardia, Piemonte, Veneto, Friuli Venezia Giulia a Emilia Romagna.

(8) Okrem toho je potrebné vydať v príslušných obciach nariadenie o evakuácii alebo o zákaze premávky na hlavných prístupových komunikáciách k obci.

(9) Komisia sa z článkov z tlače dozvedela, že nariadením predsedu Rady ministrov z 28. mája 2003, zverejnenom v Úradnom vestníku Talianskej republiky č. 126 z 3. júna 2003, bol vypracovaný zoznam obcí postihnutých výnimočnými meteorologickými udalosťami v regiónoch Ligúria, Lombardia, Piemonte, Veneto, Friuli Venezia Giulia a Emilia Romagna.

(10) Opatrenie, ktoré súvisí s predĺžením platnosti zákona č. 383 z 18. októbra 2001, nadobudlo účinnosť 23. februára 2003 alebo dňom, ktorý nasleduje po dni uverejnenia zákona č. 27 z 21. februára 2003, v riadnom dodatku č. 29 Úradného vestníka Talianskej republiky č. 44 z 22. februára 2003.

**Cieľ**

(11) Tento režim zodpovedá cieľom obnovenia investícií v oblastiach, ktoré boli postihnuté prírodnými katastrofami uvedenými vo výnosoch predsedu Rady ministrov podľa odseku 7 tohto odôvodnenia.

**Príjemcovia**

(12) Toto opatrenie môžu využívať všetky podniky patriace do akéhokoľvek sektora, ktoré realizovali investície v oblastiach postihnutých uvedenými prírodnými katastrofami. Obežník daňového riaditeľstva (Agenzia delle Entrate) č. 43/E z 31. júla 2003 uvádza, že cieľom opatrenia je podporovať investície podnikov, ktoré z dôvodu vážnych ťažkostí vyplývajúcich z prírodných katastrof v obciach, v ktorých sa nachádzajú, priamo alebo nepriamo utrpeli hospodársku škodu. Takúto škodu možno v skutočnosti uznať všetkým podnikom stanovenej obce, len ak:

— sa nariadenia o evakuácii týkali podstatného množstva budov a týmto spôsobom negatívne ovplyvnili hospodárstvo celého územia obce,

— v zmysle obecných vyhlášok boli pre premávku zatvorené všetky hlavné prístupové komunikácie k obci.

V zmysle uvedeného obežníka v ostatných prípadoch bude úľava platiť len pre podniky, ktorých sídla prevádzok sa nachádzajú v príslušných uliciach alebo budovách uvedených v citovaných obecných vyhláškach.

**Forma a výška pomoci**

(13) Predmetné opatrenie umožňuje predĺžiť platnosť ustanovení zákona č. 383 z 18. októbra 2001 až do druhého daňového obdobia, ktoré nasleduje po bežnom období k 25. októbru 2001, a s obmedzením na investície realizované do 31. júla 2003. Tieto ustanovenia umožňujú odpočítať, na účely zdanenia ziskov spoločností a samostatne zárobkovo činných osôb, časť investícií realizovaných od 1. júla 2001 zodpovedajúcu 50 % investícií presahujúcich priemer investícií realizovaných počas 5 predchádzajúcich rokov. Z výpočtu priemeru sú vylúčené investície realizované v roku, v ktorom boli najvyššie. Pokiaľ ide o investície do nehnuteľností predĺženie sa týka investícií, ktoré sa realizovali do tretieho daňového obdobia, ktoré nasleduje po bežnom období k 25. októbru 2001, avšak najneskôr do 31. júla 2004.

**Predmet režimu**

(14) Predmetom tohto režimu sú investície určené na výstavbu nových budov, na rozširovanie, obnovu a modernizáciu existujúcich budov, na dokončenie pozastavených prác a na kúpu nových zariadení.

## III. ROZHODNUTIE O ZAČATÍ KONANIA V ZMYSLE ČLÁNKU 88 ODS. 2 ZMLUVY

(15) V rozhodnutí o začatí formálneho vyšetrovacieho konania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) bolo predmetné opatrenie preskúmané s cieľom stanoviť, či môže využívať výnimku v zmysle článku 87 ods. 2 písm. b) ako pomoc určenú na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami, alebo inými výnimočnými udalosťami.

(16) Komisia okrem toho hodnotila, či sa na predmetné opatrenie vzťahujú výnimky v zmysle článku 87 ods. 3 písm. a) a/alebo c) zmluvy, na základe zásad o národnej a regionálnej pomoci [3], nariadenia Komisie (ES) č. 70/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o založení ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom (MSP) [4], ako aj v prípade sektora poľnohospodárstva na základe predpisov stanovených v usmerneniach Spoločenstva pre štátnu pomoc v poľnohospodárskom sektore [5] a v prípade sektora rybolovu a akvakultúry a na základe postupov na skúmanie štátnej pomoci pre sektor rybolovu a vodného hospodárstva [6].

[3] Ú. v. ES C 74, 10.3.1998, s. 9.
[4] Ú. v. ES L 10, 13.1.2001, s. 33. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 364/2004 (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2004, s. 22).
[5] Ú. v. ES C 28, 1.2.2000, s. 2.
[6] Ú. v. ES C 19, 20.1.2001, s. 7.

**Analýza opatrenia ako pomoci určenej na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami**

(17) Čo sa týka výnimky v zmysle článku 87 ods. 2 písm. b) zmluvy, Komisia v rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti týkajúce sa skutočnosti, že uvedená pomoc je výhradne obmedzená na náhradu škôd spôsobených uvedenými prírodnými katastrofami a vylučuje akúkoľvek nadmernú náhradu škôd na úrovni jednotlivého príjemcu. Komisia nemala preto možnosť povoliť toto opatrenie ako pomoc učenú na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo inými výnimočnými udalosťami.

(18) Talianske orgány neuviedli výšku priamych materiálnych škôd spôsobených uvedenými prírodnými katastrofami. Uviedli, že režim je založený na pojme škody v zmysle makroekonomického kľúča, a odôvodňujú takého ustanovenie nemožnosťou vyčísliť škody na úrovni jednotlivého podniku bez toho, aby sa znížila efektívnosť a rýchlosť uplatňovania opatrenia.

(19) V rozhodnutí o začatí konania preto Komisia uviedla, že na základe informácií poskytnutých talianskymi orgánmi nemožno dospieť k záveru, že predmetné opatrenie bolo na základe svojej povahy a vzhľadom na príslušný mechanizmus jeho uplatňovania určené na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami. Na základe mechanizmu uplatňovania nemohla Komisia v skutočnosti dospieť k záveru, že:

— príjemca pomoci je podnik, ktorý skutočne utrpel škodu,

— táto škoda bola spôsobená výhradne prírodnými katastrofami uvedenými v jednom z výnosov predsedu Rady ministrov, uvedenom v odseku 7 tohto odôvodnenia,

— pomoc v prospech podnikov sa obmedzuje výlučne na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami s vylúčením akejkoľvek nadmernej náhrady škôd utrpených na úrovni jednotlivého príjemcu. Neexistenciu vzájomného vzťahu medzi pomocou a škodou, ktorú podnik utrpel, možno taktiež vyvodiť z toho, že na základe mechanizmu uplatňovania predmetného režimu podnik, ktorý v skutočnosti utrpel škodu z dôvodu prírodných katastrof, nemusí byť nutne príjemcom uvedeného režimu. V skutočnosti podnik, ktorý realizuje investíciu určenú výhradne na náhradu škody utrpenej v dôsledku predmetných prírodných katastrof, nemusí byť príjemcom pomoci, ak je hodnota investície nižšia ako priemer investícií realizovaných počas piatich predchádzajúcich rokov. Okrem toho túto pomoc by nemal môcť v tom istom roku využiť ani taký podnik, ktorý realizuje investíciu určenú výlučne na náhradu škody utrpenú z dôvodu uvedených prírodných katastrof, ale ktorý v bežnom roku vykáže prevádzkovú stratu.

**Analýza opatrenia ako investičnej pomoci**

(20) Čo sa týka prijateľnosti výnimiek podľa článku 87 ods. 3 písm. a) a/alebo c) zmluvy, Komisia v rozhodnutí o začatí konania skúmala, či sa na opatrenie môžu uplatňovať výnimky v zmysle investičnej pomoci.

(21) Čo sa týka uvedených výnimiek, Komisia vyjadrila predovšetkým pochybnosti v súvislosti so skutočnosťou, že pomoc ustanovená týmto režimom sa týka len oblastí oprávnených na regionálnu pomoc na základe talianskej mapy regionálnej pomoci na obdobie 2000 – 2006. Komisia okrem toho vyjadrila pochybnosti v súvislosti s nasledujúcimi bodmi:

— zhodné chápanie pojmu investícia podľa daného režimu s chápaním pojmu podľa bodu 4.4 zásad o národnej a regionálnej pomoci a článku 2 písm. c) nariadenia (ES) č. 70/2001,

— skutočnosť, že výška pomoci podľa tohto režimu, ktorá by mala byť vypočítaná na základe celkovej výšky nákladov uvedených v modelovom základe, ktorý je definovaný v bode 4.5 zásad o národnej a regionálnej pomoci a v článku 4 ods. 5 nariadenia (ES) č. 70/2001, je v súlade s maximálnymi regionálnymi hodnotami ustanovenými v talianskej mape regionálnej pomoci na obdobie 2000 – 2006 alebo s výškou pomoci uvedenou v článku 4 ods. 2 nariadenia (ES) č. 70/2001 pre MSP,

— dodržiavanie pravidiel o kumulácii uvedených v bodoch 4.18 – 4.21 usmernení o národnej a regionálnej pomoci a v článku 8 nariadenia (ES) č. 70/2001,

— dodržiavanie zásady nutnosti pomoci uvedenej v bode 4.2 usmernení o národnej a regionálnej pomoci a v článku 7 nariadenia (ES) č. 70/2001,

— skutočnosť, že pre zabezpečenie hospodárskej ziskovosti a finančnej sily dotovaných výrobných investícií vklad príjemcu určený na ich financovanie predstavuje minimálne 25 % v zmysle bodu 4.2 usmernení o národnej a regionálnej pomoci a v zmysle článku 4 ods. 3 nariadenia (ES) č. 70/2001,

— dodržiavanie podmienok uvedených v usmerneniach Spoločenstva o národnej pomoci v poľnohospodárskom sektore a postupoch na skúmanie štátnej pomoci v sektore rybolovu a akvakultúry.

## IV. PRIPOMIENKY TALIANSKEJ REPUBLIKY

(22) Vo svojich odpovediach na rozhodnutie o začatí konania poskytla Talianska republika doplnkové informácie a predložila pripomienky, ktorých hlavné body sú uvedené v nasledujúcom súhrne.

### Pripomienky k analýze opatrenia ako pomoci určenej na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami

(23) Talianske orgány pripomenuli, že územie, na ktoré sa opatrenia vzťahujú, predstavuje územie obcí uvedených vo výnosoch predsedu Rady ministrov z 29. októbra, 31. októbra a 8. novembra 2002. V zmysle článku 1 výnosu z 29. októbra 2002 sa pomoc udeľuje výlučne v obciach postihnutých povodňami, v ktorých boli vydané obecné nariadenia o evakuácii alebo o zákaze premávky na hlavných prístupových komunikáciách k obecnému územiu. Predmetné obce boli vymedzené v nariadení č. 3290 predsedu Rady ministrov.

(24) Čo sa týka pochybností o tom, či je príjemca pomoci podnik, ktorý skutočne utrpel škodu, a či táto škoda bola spôsobená výhradne prírodnými katastrofami, talianske orgány tvrdili, že škodu možno považovať za utrpenú všetkými daňovníkmi danej obce, len ak:

— sa nariadenia o evakuácii týkali podstatného množstva budov a týmto spôsobom negatívne ovplyvnili hospodárstvo celého územia obce,

— v zmysle obecných vyhlášok boli pre premávku zatvorené všetky hlavné prístupové komunikácie k obci.

(25) Talianske orgány preto dospeli k záveru, že hlavnými príjemcami pomoci sú v skutočnosti podniky, ktoré naozaj utrpeli škodu v dôsledku týchto udalostí, a ktorých sídla prevádzok sa nachádzajú na uliciach alebo v budovách uvedených v citovaných nariadeniach o evakuácii.

(26) Okrem toho sa talianske orgány v súvislosti so vzájomným vzťahom medzi utrpenou škodou a príslušnou pomocou domnievajú, že zmluva nevylučuje možnosť zohľadniť škody, ktoré utrpela vymedzená oblasť ako celok. Režim je založený na pojme škody v zmysle makroekonomického kľúča, keďže z dôvodu efektívnosti a okamžitého poskytnutia pomoci nebolo možné ohodnotiť škody so špecifickým odkazom na jednotlivé podniky. Talianske orgány preto používajú makroekonomické údaje s cieľom dokázať, že stanovená výška škôd na základe uvedeného režimu je výrazne nižšia ako skutočná výška utrpených škôd.

(27) Talianske orgány okrem toho pripomenuli, že v niektorých prípadoch Komisia povolila pomoc určenú na obnovu určitého sektora alebo náhradu menej priamych foriem škôd.

(28) V liste z 10. septembra 2004 talianske orgány potvrdili, že opatrenie je založené na makroekonomickej formulácii, s tým, že podniky musia predložiť príslušné potvrdenie alebo vyhlásenie s cieľom konkrétne overiť škodu, ktorá sa špecificky týka jednotlivých podnikov. Daňová správa bude môcť následne vykonávať potrebné kontroly. Tieto potvrdenia budú musieť obsahovať údaje schopné dokázať právo podniku na udelenie pomoci, t. j. jeho sídlo v oblasti, ktorej sa pomoc udeľuje. Podniky budú musieť okrem toho dokázať, že výška pomoci nepresahuje utrpenú škodu a že nedošlo k žiadnej nadmernej náhrade.

### Pripomienky k analýze opatrenia ako investičnej pomoci

(29) Čo sa týka analýzy zlučiteľnosti opatrenia s výnimkami uvedenými v článku 87 ods. 3 písm. a) a/alebo c) zmluvy, vypracovanej na základe ustanovení uvedených v bode 16 tohto odôvodnenia, talianske orgány sa obmedzili na konštatovanie, že stanovenie oblastí, na ktoré sa vzťahuje toto opatrenie, vyplýva priamo a výhradne z udalostí spojených s prírodnými katastrofami.

(30) Talianske orgány zdôrazňujú, že zlučiteľnosť pomoci je potrebné hodnotiť na základe článku 87 ods. 2 písm. b) zmluvy v súvislosti s pomocou určenou na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo inými výnimočnými udalosťami.

(31) V liste z 10. septembra 2004 talianske orgány okrem iného uviedli, že pomoc je potrebné považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom v zmysle uvedenej výnimky a že teda nie je potrebné žiadne ďalšie skúmanie opatrenia v zmysle ostatných výnimiek alebo ustanovení.

## V. HODNOTENIE

### Hodnotenie subvenčného charakteru opatrenia

(32) Pri hodnotení toho, či opatrenia ustanovené uvedeným režimom predstavujú pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy, je potrebné stanoviť, či predstavujú výhodu pre príjemcov pomoci, či je táto výhoda štátneho pôvodu, či predmetné opatrenia ovplyvňujú hospodársku súťaž a či môžu ovplyvňovať obchod v rámci Spoločenstva.

(33) Prvým prvkom uvedeným v článku 87 ods. 1 je možnosť, že opatrenie zvýhodňuje špecifických príjemcov. Preto je potrebné stanoviť, či na jednej strane príjemcovia získavajú hospodárske výhody, ktoré by za normálnych trhových podmienok neboli získali, alebo sa vyhýbajú nákladom, ktoré by zo zásady mali hradiť z vlastných zdrojov, a či sa na druhej strane táto výhoda udeľuje jednej špecifickej kategórii podnikov. Možnosť odpočítať z daní časť realizovaných investícií predstavuje hospodárske výhody pre príjemcov, pretože ich zdaniteľný zisk a následne výška daní z tohto zisku je nižšia oproti výške daní, ktoré by mali tieto podniky odviesť za normálnych okolností. Okrem toho sú tieto opatrenia určené tým podnikom, ktoré pôsobia – a najmä realizujú investície – v stanovených oblastiach talianskeho územia a zvýhodňujú ich, pretože sa neprideľujú podnikom, ktoré sa nachádzajú mimo určených oblastí.

(34) Na základe druhej podmienky uplatňovania článku 87 musí byť pomoc udeľovaná štátom zo štátnych zdrojov. V tomto prípade sa štátne zdroje využívajú v negatívnej podobe, ktorá sa prejavuje ušlým ziskom pre orgány verejnej moci: zníženie dane zo zisku znižuje daňový výnos štátu.

(35) Na základe tretej a štvrtej podmienky uplatňovania článku 87 ods. 1 zmluvy pomoc musí narúšať alebo ohroziť narušením hospodársku súťaž a musí ovplyvňovať alebo ohroziť ovplyvňovaním obchod medzi členskými štátmi. V danom prípade hrozí, že opatrenia narušia hospodársku súťaž z dôvodu posilňovania finančnej situácie a možností príjemcov vo vzťahu k ich konkurentom, ktorí túto pomoc nevyužívajú. Ak sa tento účinok vyskytne v obchode medzi členskými štátmi, tieto štáty budú pociťovať vplyv predmetných opatrení. Tieto opatrenia narúšajú hospodársku súťaž a ovplyvňujú obchod medzi členskými štátmi, najmä ak príjemcovia vyvážajú časť svojej výroby do iných členských štátov, podobne ak príjemcovia svoju produkciu nevyvážajú, vnútroštátna produkcia je zvýhodňovaná na základe skutočnosti, že podnikom, ktoré sa nachádzajú v rôznych členských štátoch, sa obmedzuje možnosť vyvážať svoju produkciu na taliansky trh v dôsledku týchto opatrení ([7]). Táto istá situácia nastane, ak členský štát udelí pomoc podnikom, ktoré pôsobia v sektore služieb a distribúcie ([8]).

(36) Na základe týchto dôvodov sú predmetné opatrenia v princípe zakázané v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy a možno ich považovať za zlučiteľné so spoločným trhom len vtedy, ak bude možné uplatniť jednu z výnimiek ustanovených v uvedenej zmluve.

([7]) Rozsudok Európskeho súdneho dvora z 13. júla 1988 vo veci 102/87, *Francúzska republika* v. *Komisia Európskych spoločenstiev (SEB)*, [1988], ECR 4067, odsek 19.

([8]) Rozsudok Európskeho súdneho dvora zo 7. marca 2002 vo veci C-310/99, *Talianska republika* v. *Komisia Európskych spoločenstiev*, [2002], ECR I-2289, odsek 85.

(37) Komisia však zdôrazňuje, že pomoc prideľovaná na základe predmetného opatrenia nepredstavuje štátnu pomoc, ak spĺňa podmienky ustanovené v nariadení Komisie (ES) č. 69/2001 ([9]) alebo pravidlá *de minimis* platné v čase jej udeľovania.

**Nezákonnosť režimu**

(38) Vzhľadom na to, že ide o opatrenia, ktoré už vstúpili do platnosti, Komisia ľutuje, že talianske orgány nesplnili svoje oznamovacie povinnosti, ktoré im vyplývajú z článku 88 ods. 3 zmluvy.

**Hodnotenie zlučiteľnosti opatrení so spoločným trhom**

(39) Po tom, ako Komisia stanovila, že skúmané opatrenia predstavujú pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy, musí preskúmať ich zlučiteľnosť so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 2 a 3 zmluvy.

(40) V súvislosti s uplatniteľnosťou výnimiek ustanovených v zmluve Komisia zdôrazňuje, že na predmetnú pomoc nemožno uplatniť výnimky článku 87 ods. 2 písm. a) zmluvy, pretože nejde o pomoc sociálneho charakteru ani o pomoc, ktorá patrí do pôsobnosti článku 87 ods. 2 písm. c). Zo zrejmých dôvodov sa taktiež neuplatňujú výnimky ustanovené v článku 87 ods. 3 písm. b) a d).

(41) Čo sa týka prípadnej uplatniteľnosti výnimiek zakotvených v článku 87 ods. 3 písm. a) a c), Komisia odkazuje na pochybnosti, ktoré vyjadrila v súvislosti s rozhodnutím o začatí konania a berie na vedomie vyhlásenia Talianskej republiky v rámci konania, na základe ktorých predmetná pomoc nesleduje žiadny zo zámerov ustanovených v uvedených výnimkách. Príslušný členský štát neposkytol informácie potrebné na to, aby mohla Komisia ohodnotiť zlučiteľnosť režimu na základe týchto výnimiek, a preto nemožno v tomto rozhodnutí ohodnotiť predmetný režim v tejto súvislosti. Toto konštatovanie nebráni možnosti vyhlásiť pomoc udeľovanú na základe uvedeného režimu za zlučiteľnú na základe jednotlivého hodnotenia alebo vyhlásiť, že v danej oblasti sa uplatňujú výnimky.

(42) Komisia hodnotila, či sa na opatrenia môže uplatňovať výnimka v zmysle článku 87 ods. 2 písm. b), keďže ide o pomoc určenú na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo inými výnimočnými udalosťami. Je potrebné poznamenať, že Taliansko v priebehu konania zdôraznilo, že pomoc zodpovedá tomuto zámeru.

([9]) Ú. v. ES L 10, 13.1.2001, s. 30.

**Analýza opatrenia ako pomoci určenej na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami**

(43) V zmysle článku 87 ods. 2 písm. b) zmluvy možno nahrádzať škody spôsobené prírodnými katastrofami alebo inými výnimočnými udalosťami. Komisia na základe bežnej praxe považuje vulkanické erupcie, zemetrasenia, povodne a zosuvy pôdy za prírodné katastrofy v zmysle uvedeného článku.

(44) Predmetný režim ustanovuje udeľovanie pomoci určenej na náhradu škôd utrpených podnikmi v dôsledku prírodných katastrof, ktoré zasiahli niektoré oblasti Talianska. Prírodné katastrofy a príslušné oblasti boli špecifikované a vymedzené prostredníctvom správnych aktov.

(45) Talianske orgány potvrdili v liste z 10. septembra 2004, že opatrenie je založené na makroekonomickej formulácii. Napriek tomu musí v zmysle samotnej zmluvy a bežnej praxi Komisie existovať jasná a priama súvislosť medzi skutočnosťou, ktorá škodu zapríčinila, a štátnou pomocou, ktorá je určená na jej náhradu. Súvislosť musí byť stanovená na úrovni každého podniku, a nie na makroekonomickej úrovni ([10]).

(46) Čo sa týka menej priamych foriem škôd, oznámenie Komisie adresované Európskemu parlamentu a Rade pod názvom „odpovede Európskeho spoločenstva na povodne v Rakúsku, Nemecku a mnohých kandidátskych krajinách“ spresňuje, že: *„v súvislosti s náhradou pre menej priame formy škôd spôsobené povodňami, napríklad v súvislosti s oneskorením výroby spôsobeným prerušením dodávky elektrickej energie, ťažkosťami pri dodávkach výrobkov z dôvodu zablokovania niektorých dopravných ciest, ak možno stanoviť jasné príčinné spojenie medzi škodou a povodňou, bude možné pristúpiť k plnej náhrade“* ([11]). Uvedená makroekonomická formulácia opatrenia, ktoré začali uplatňovať talianske orgány, však nie je schopná stanoviť jasný príčinný vzťah medzi škodou, ktorú hradí opatrenie, a prírodnými katastrofami. Taktiež pokiaľ ide o nepriame škody, musí byť stanovená súvislosť na úrovni každého podniku, a nie na makroekonomickej úrovni.

(47) V danom prípade je režim určený v prospech všetkých podnikov, ktoré realizujú investície v hodnote presahujúcej stanovenú prahovú hodnotu, ktorá sa stanovuje na základe priemeru za predchádzajúce roky, v obciach vymedzených talianskymi orgánmi, z ktorých sú niektoré husto obývané a realizujú významnú hospodársku činnosť (napríklad Miláno, Turín, Janov). Je samozrejmé, že mnohí príjemcovia pomoci na základe tohto režimu neutrpeli žiadnu priamu škodu, a nič s istotou nedokazuje existenciu nepriamych škôd. Taktiež nie je dokázané, že prípadné škody sú spôsobené výhradne prírodnými katastrofami, ktoré spomínajú talianske orgány.

(48) Mechanizmus pomoci a výška udelenej pomoci pre každého príjemcu nie sú nijako závislé od skutočne utrpených škôd, ale závisia od objemu investícií realizovaných počas stanoveného obdobia, od objemu investícií realizovaných v predchádzajúcich rokoch a od existencie zdaniteľného zisku. Za týchto okolností môže, aj v prípade, že príjemca v skutočnosti utrpel škody spôsobené predmetnými prírodnými katastrofami, výška pomoci presiahnuť skutočnú výšku škôd.

(49) Preto možno skonštatovať, že formálne prieskumné konanie neumožnilo odstrániť pochybnosti Komisie a že predmetné opatrenie predstavuje režim pomoci, ktorý nie je zlučiteľný so spoločným trhom.

(50) V liste z 10. septembra 2004 talianske orgány napriek tomu spresnili, že budú od podnikov vyžadovať príslušné potvrdenia alebo vyhlásenia s cieľom konkrétnym spôsobom preveriť škody, ktoré sa špecificky odkazujú na jednotlivé podniky a ktoré budú môcť následne slúžiť pre prípadné kontroly.

(51) V skutočnosti nemožno vylúčiť, že v špecifických prípadoch uplatňovania tohto opatrenia pomoc prideľovaná na základe predmetného režimu spĺňa podmienky zlučiteľnosti so spoločným trhom. Talianske správne orgány môžu preto pristúpiť k jednotlivým kontrolám každého príjemcu pomoci s cieľom overiť existenciu jasnej a priamej súvislosti medzi predmetnými prírodnými katastrofami a štátnou pomocou určenou na náhradu škody. Táto kontrola bude musieť umožniť s istotou vylúčiť akúkoľvek nadmernú náhradu škôd, ktoré utrpeli jednotlivé podniky.

(52) S cieľom vylúčiť akúkoľvek nadmernú náhradu talianske orgány budú musieť vyžadovať odpočítanie výšky pomoci od platieb poistného plnenia v prospech príjemcov. Talianske orgány budú musieť okrem toho zabezpečiť kontrolu kumulácie pomoci udelenej na základe predmetného opatrenia a na základe iných opatrení s cieľom vylúčiť akúkoľvek nadmernú náhradu škôd.

([10]) Pozri napríklad štátnu pomoc N 629/02, N 545/02, N 429/01, NN 62/2000, N 770/99 alebo NN 87/99. Aj v prípade, ktorý uviedli talianske orgány, N 92/2000, stanovila Komisia existenciu takéhoto spojenia na úrovni hospodárskych prevádzkovateľov.

([11]) Dokument KOM(2002) 481, konečné znenie z 28. 8. 2002, s. 9.

(53) Toto rozhodnutie sa týka režimu ako takého a musí sa realizovať okamžite, najmä vrátením nezákonne udelenej pomoci a pomoci, ktorá bola vyhlásená za nezlučiteľnú so spoločným trhom. Komisia pripomína, že negatívne rozhodnutie týkajúce sa režimu pomoci nebráni možnosti považovať pomoc udelenú na základe uvedeného režimu za štátnu pomoc alebo za pomoc zlučiteľnú so spoločným trhom na základe špecifických charakteristík (napríklad pretože na jednotlivú pomoc sa uplatňujú pravidlá *de minimis* alebo pretože sa táto pomoc udeľuje v rámci rozhodnutia, ktoré vyhlasuje pomoc za zlučiteľnú alebo udelenú na základe výnimky).

## VI. **ZÁVER**

(54) Komisia dospela k záveru, že Talianska republika nezákonne poskytovala pomoc podľa predmetného opatrenia v rozpore s článkom 88 ods. 3 zmluvy.

(55) Na základe vykonaného hodnotenia Komisia dospela k záveru, že predmetný režim je nezlučiteľný so spoločným trhom, pretože nespĺňa podmienky potrebné na použitie – ako pomoci určenej na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo inými mimoriadnymi udalosťami – výnimky ustanovenej v článku 87 ods. 2 písm. b), na ktorú sa ako na jedinú výnimku odvolala Talianska republika.

(56) V zmysle článku 14 nariadenia Rady (ES) č. 659/99 z 22. marca 1999, ustanovujúceho podrobné pravidlá uplatňovania článku 93 Zmluvy o založení ES [12], v prípade negatívnych rozhodnutí týkajúcich sa nezákonnej pomoci Komisia prijme rozhodnutie, v ktorom nariadi príslušnému členskému štátu prijať všetky opatrenia potrebné na vrátenie pomoci príjemcom. Komisia nenariaďuje vrátenie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnými zásadami práva Spoločenstva. V tomto prípade toto vrátenie pomoci nie je v rozpore so žiadnou zásadou. Komisia ďalej pripomína, že ani talianske orgány, ani príjemcovia neodkazovali na takého zásady.

(57) Talianska republika musí prijať všetky opatrenia potrebné na vrátenie pomoci udelenej príjemcom okrem jednotlivých prípadov, v ktorých podľa bodov 50, 51 a 52 tohto odôvodnenia pomoc spĺňa podmienky zlučiteľnosti so spoločným trhom v zmysle uplatňovania výnimky ustanovenej v článku 87 ods. 2 písm. b) zmluvy. Na tento účel musí Talianska republika nariadiť príjemcom vrátenie pomoci v lehote do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia. K pomoci, ktorá sa má vrátiť, je potrebné pripočítať úroky vypočítané na základe nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá uplatňovania článku 93 Zmluvy o založení ES [13].

Taliansko predloží Komisii priložený formulár týkajúci sa pokroku pri vracaní pomoci, vypracuje zoznam príjemcov, na ktorých sa vzťahuje povinnosť vrátiť pomoc, a bude jasne špecifikovať konkrétne opatrenia prijaté na dosiahnutie okamžitého a účinného vrátenia pomoci. Talianska republika taktiež predloží v lehote do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia dokumenty potvrdzujúce začatie uplatňovania opatrení, ktorých cieľom je vrátenie nezákonne udelenej pomoci príjemcom a pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom (napríklad obežníky, nariadenia o vrátení pomoci atď.).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

*Článok 1*

Režim štátnej pomoci v prospech podnikov, ktoré realizovali investície v obciach postihnutých prírodnými katastrofami v roku 2002, ustanovený v článku 5e zákonného nariadenia č. 282 z 24. decembra 2002, uzákoneného zákonom č. 27 z 21. februára 2003, predĺžil pre stanovené podniky výhody stanovené v článku 4 odseku 1 zákona č. 383 z 18. októbra 2001, ktorý Talianska republika nezákonne uplatňovala v rozpore s článkom 88 ods. 3 zmluvy, je nezlučiteľný so spoločným trhom, s výnimkou ustanovení článku 3.

*Článok 2*

Talianska republika zruší režim pomoci uvedený v článku 1, pokiaľ je tento naďalej v účinnosti.

*Článok 3*

Jednotlivé prípady pomoci poskytnutej na základe režimu uvedeného v článku 1 sú zlučiteľné so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 2 písm. b) zmluvy pod podmienkou, že nepresahujú čistú hodnotu škôd, ktoré každý príjemca v skutočnosti utrpel v dôsledku prírodných katastrof uvedených v článku 5e zákonného nariadenia č. 282 z 24. decembra 2002, v závislosti od výšky poistného plnenia alebo v zmysle iných opatrení.

*Článok 4*

Jednotlivé prípady pomoci poskytnutej na základe režimu uvedeného v článku 1, ktoré nespĺňajú podmienky ustanovené v článku 3, sú nezlučiteľné so spoločným trhom.

*Článok 5*

1. Talianska republika prijme všetky opatrenia potrebné na vrátenie pomoci uvedenej v článku 4 príjemcom.

2. Talianska republika zastaví vyplácanie pomoci odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia.

[12] Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.
[13] Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1.

3. Vrátenie pomoci sa vykonáva bezodkladne v zmysle postupov podľa vnútroštátneho práva, ak tieto umožňujú okamžité a účinné vykonávanie tohto rozhodnutia.

4. K pomoci určenej na vrátenie sa pripočítajú úroky, ktoré vznikli odo dňa poskytnutia pomoci do dňa jej skutočného vrátenia.

5. Úroky sa počítajú na základe ustanovení hlavy V nariadenia (ES) č. 794/2004.

6. Talianska republika nariadi všetkým príjemcom pomoci ustanovenej v článku 4 vrátiť v lehote do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia nezákonne udelenú pomoc spolu s úrokmi.

*Článok 6*

V lehote do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia Talianska republika informuje Komisiu o opatreniach prijatých na splnenie uvedených podmienok vyplnením dotazníka, ktorý je priložený k tomuto rozhodnutiu. Talianska republika predloží Komisii v tej istej lehote najmä všetky dokumenty potvrdzujúce uvedenie do platnosti opatrení na vrátenie nezákonne udelenej pomoci príjemcami.

*Článok 7*

Toto rozhodnutie je určené Talianskej republike.

V Bruseli 20. októbra 2004

*Za Komisiu*

Mario MONTI

*člen Komisie*